బహుమతి కథ

బి. పరిమళా సోమేశ్వర్

'పోస్ట్' అన్న కేక వినగానే ప్రాణం లేచి వచ్చినట్లయింది అరుణకి. అరుణ దైనందిన కార్యక్రమాల్లో 'పోస్టు' కోసం ఎదురు చూడటం ఒకటి.

ఆంధ్ర దేశంలో పేరు ప్రఖ్యాతులను గడించిన రచయిత్రి అరుణకి బంధుమిత్రుల కంటె వందరెట్లు సంఖ్యలో ఎక్కువగా ఉండి అంతకు రెట్టింపు అభిమానాన్ని పంచి పెట్టే పాఠకలోకం ఉంది. తన రచనలను పొగుడుతూనో, తెగుడుతూనో రకరకాల ధోరణులలో పాఠకులు వ్రాసే ఉత్తరాలు, "నేనో కథ (నవల)ను పంపిస్తున్నాను దీనిని చదివి, తప్పులుంటే దిద్ది, ఆ పైన ఏ పత్రికకైనా పంపండి" అంటూ కొందరు యువ రచయిత(త్రు)లు పంపే రచనలు, సభలకీ, సమావేశాలకీ వచ్చే ఆహ్వాన పత్రికలు, ఊరూ పేరూ లేని వ్యక్తుల నుండి వచ్చే పండగల శుభా కాంక్షలు, ముక్కూ మొహం తెలియని వ్యక్తుల పెళ్ళి శుభలేఖలు, రకరకాల ఉత్తరాలూ అరుణకి వస్తుంటాయి.

ఐతే అరుణలో ఒక దుర్గుణం ఉంది. అదేమంటే ఎవరైనా వ్రాసిన ఉత్తరాలను చదవటానికి ఎంత ఉత్సాహపడుతుందో, వాళ్ళ ఉత్తరాలకు జవాబివ్వటానికి అంత బద్ధకిస్తుంది.

అందుకే ఎప్పుడైనా "ఈ రోజు ఉత్తరాలేం రాలేదే!" అని అరుణ బాధ పడుతుంటే "నువ్వెవరికైనా జవాబు వ్రాస్తేకదా నీకు ఉత్తరాలు రావటానికి!" అంటాడు ఆమె భర్త శేఖరం.

ఈ మధ్య అరుణ రచనా వ్యాసంగం కూడా కొంచెం కుంటుపడింది. అదేమని భర్త కారణం అడిగితే "ఆ బెజవాడ పత్రికవాళ్ళు కథ వేసుకోవడమే గాని డబ్బు పంపరు. ఆ కాకినాడ పత్రికవాళ్ళు ఒకసారి నా నవలను తిప్పి పంపేరు కదా! అలాటి పొగరుబోతు పత్రికకు నేను కదెందుకు పంపాలి? ఆ మద్రాసు పత్రికవాళ్ళు కథను పంపిన ఏడాదికి గాని అచ్చు వేయరు. హైద్రాబాదు పత్రికవాళ్ళు ప్రేమ కథలు తప్ప మరే కథలూ వద్దంటారు. ఇప్పటికే ప్రేమ కథలు వ్రాసీ వ్రాసీ బోరుకొట్టింది. ఇంకా ఎన్నని వ్రాయను?" అంటూ తాను రచనలు చెయ్యక పోవటానికి పత్రికలవాళ్ళే బాధ్యులన్నట్లు తేల్చి పారేస్తుంది అరుణ.

"బాగుంది వరస. పత్రికల వాళ్ళమీద అలిగి నువ్వు కథలు వ్రాయకపోతే నష్టం ఎవరికి? చెరువు మీద అలిగిన వాడి సామెతలా ఉంది నీ ధోరణి" అంటాడు శేఖరం.

ఏది ఏమైనా తాను చాలా గొప్ప రచయిత(త్రి) ననీ, తన గొప్పతనాన్ని ఎవ్వరూ గుర్తించవలసినంతగా గుర్తించటం లేదనీ ప్రతి రచయితా(త్రీ) బాధ పడేటట్లే అరుణ కూడా బాధ పడుతోంది.

ఆ బాధలో ఆమెకు వ్రాయాలన్న ఉత్సాహం కూడా ఉండటం లేదు.

అందుకే ఈ మధ్య ఆమెకు వచ్చే ఉత్తరాల సంఖ్య కూడా కొంచెం తగ్గింది.

అందుకే చాలా రోజుల తరువాత విన్న పోస్టుమాన్ కేక కర్ణపేయంగా ఉంది అరుణకి. ఆనందంతో గుండె గంతులు వేస్తూండగా ఒక్క ఉదుటున వెళ్ళి వీధి గుమ్మంలో నిలబడింది అరుణ.

పోస్టుమాన్ ఆమె చేతికొక పొడుగాటి బ్రౌను రంగు కవరు అందించాడు.

అతను వెళ్ళిపోగానే లోపలికి వస్తూ కవరు తెరిచి చూసింది అరుణ. 'ఫలానా పోటీకి ఉత్తమ రచనను ఎన్నిక చేసి పంపండి' అంటూ ఒక సాహితీసంస్థ నుండి వచ్చిన ఉత్తరం అది.

అరుణ కూడా ఒకప్పుడు ఆ సంస్థ నుండి బహుమతిని పొందిన రచయిత్రే.

కాని ఆనాడు ఆ బహుమతిని స్వీకరిస్తున్నప్పటి కంటె ఈనాడు ఆ బహుమతిని నిర్ణయించే జడ్జిగా ఉండటాన్నే గొప్ప విషయంగా భావించింది అరుణ.

ఇప్పుడు తనివ్వబోయే బహుమతివల్ల ఆయా రచయిత(త్రు)ల పేర్లు సాహితీచరిత్రలో చిరకాలం నిల్చిపోవటమే కాక తగినంత నగదు కూడా ముడుతుంది. అందుకే నాలుగైదు పుస్తకాలు వ్రాసిన ప్రతి రచయిత ఆ బహుమతి కోసం అర్రులు చూస్తూ ఉంటాడు.

ఆ సంగతి అరుణకి అనుభవ పూర్వకంగానే తెలుసు.

అందుకే ఈ బహుమతిని నిర్ణయించటంలో నిష్పాక్షికంగా శ్రద్ధగా వ్యవహరించాలని నిశ్చయించుకుంది అరుణ.

ఆ ఉత్తరం వచ్చిన మర్నాడే అనసూయమ్మ ఒక ప్యూనుని వెంట బెట్టుకుని వాళ్ళ యింటికి వచ్చింది. ఆవిడని కూర్చోమని అరుణ మర్యాదలు చేస్తుండగానే ప్యూను పెద్ద పళ్ళ బుట్టను తీసుకు వచ్చి లోపల పెట్టాడు.

ఎన్నడూలేని ఆ పద్ధతి చూసి అరుణ తికమక పడింది.

అనసూయమ్మ ఒక లాయరుగారి భార్య. ఆ లాయరుగారు కేసులు లేనప్పుడల్లా నాలుగైదు లైన్లు గేయాల లాటి రచనలు కాగితం మీద గీకి పారేస్తూంటారు. ఆ రచనలలో సాహితీ విలువలు యేమాత్రం లేకపోయినా, ఆయన డిగ్రీలు హోదా చూసి పత్రికల వాళ్ళందరూ ఆయన గేయాలను ఎంతో భక్తి ప్రపత్తులతో అచ్చు వేస్తుంటారు.

అలా అచ్చయిన పదమూడు గేయాలను తొమ్మిది పేజీలలో అచ్చు వేసి దానికి ముగ్గురు మహా కవుల చేత మొత్తం ఇరవై పేజీల ప్రశంసా వాక్యాలను వ్రాయించుకుని, దానికి తన పది పేజీల 'ముందు మాట'ను కలిపి అడ్వర్టైజుమెంటులతో సహా ఒక అరవై పేజీల ఉద్గ్రంథాన్ని తయారు చేసేరు లాయరుగారు.

ఒక శుభ ముహూర్తాన ఆ ఉద్గ్రంథాన్ని మంత్రిగారి చేత ఆవిష్కరింపజేసి తెలుగు సాహితీ వనంలో ఒక పూల మొక్కను నాటామన్న సంతృప్తితో ఆ రాత్రి నిద్రపోయారు.

ఆయన భార్య అనసూయమ్మ ఆ పుస్తకాన్ని తనే వ్రాసినంత యిదిగా పదిమంది ముందూ పొగుడుతూ తన భర్తని మించిన కవి తెలుగు దేశంలోనే లేడన్నట్లు మాట్లాడుతూంటుంది.

అరుణకి ఆమెతో పరిచయం ఉందిగాని అరుణ కూడా రచయిత్రి అవటం వల్ల ఆమెను తన భర్తకి ప్రత్యర్థిగా భావించి ఆమెతో సరిగ్గా మాట్లాడేది కాదు. అలాటి అనసూయమ్మ గంపెడు పళ్ళు తెచ్చి రెండు గంటలసేపు

ఒక మధ్యాహ్నం పూట ఏదో నవల చదువుకుంటూ పడుకుంది అరుణ.

బయట వీధి తలుపును ఎవరో తట్టినట్లయింది.

తలుపును తట్టే తీరునుబట్టి ఆయా వ్యక్తుల మనస్తత్వాన్ని కొంతవరకు ఊహించవచ్చునంటుంది అరుణ.

కొందరు దబదబ బాదుతారు తలుపుని. కొందరు లయబద్ధంగా తలుపు గొళ్ళాన్ని తలుపుకేసి కొడతారు. కొందరు తలుపును చేతి వ్రేళ్ళతో సున్నితంగా మీటుతారు. కొందరు బడి గంట కొట్టినట్లు ఆపి ఆపి కొడ్తారు. కొందరు సంకోచంగా, మొహమాట పడుతున్నట్లు మెల్లగా శబ్దం చేస్తారు.

ఇప్పుడామెకు వినిపించిన శబ్దం చివరి రకానికి చెందినది.

హస్కు– కొట్టి వెళ్ళేసరికి అరుణకి ఎంతో ఆశ్చర్యం వేసింది.

ఇంకా ఆమె ఆ షాక్ నుండి తేరుకోకముందే

" ఈ సమయంలో ఎవరు వస్తారా ? " అని ఆలోచిస్తూ తలుపు తీయటానికి బయటకు నడిచింది అరుణ.

ఎవరో మొదటిసారిగా తమ యింటికి వచ్చిన వ్యక్తులయివుంటారని ఆ మొహమాటంగా చేసిన తలుపు చప్పుడునుబట్టి ఊహించుకున్న అరుణ తలుపు తీసి ఎదురుగా ఉన్న వ్యక్తిని చూసి అనుకున్నదానికంటె ఎక్కువగానే ఆశ్చర్యపడింది.

అతను—జయరాం !

తనని చూసి అతనెంత తొట్రుపడ్డాడో అతనిని చూసి ఆమె కూడా అంతగానే తొట్రుపడింది.

కాని ఎంతైనా రచయిత్రిగా అనేక రకాల వ్యక్తులతో ఏర్పడిన పరిచయం వల్లను, సహజంగానే ఆమెది తన మనోభావాలను అంత త్వరగా బయటకు వెల్లడి చేయని స్వభావం కావటం వల్లను వెంటనే నిలదొక్కుకుని " రండి ! " అంటూ గృహిణిగా అతని నాహ్వానించింది.

జయరాం సహజంగా నవ్వటానికి ప్రయత్నిస్తూ లోపలికి అడుగు పెట్టాడు.

" కూర్చోండి " అంటూ కుర్చీ చూపించింది.

అతను కూర్చున్నాడు.

" నన్ను గుర్తు పట్టేరా ?" అనడిగేడు.

" మిమ్మల్ని గుర్తు పట్టలేక పోవటమేం ? " అన్నది. నిజంగానే ఆమె అతి మామూలుగా అన్నది. కాని దానిని వెటకారంగా భావించి అతను ముఖం చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

అతని ముఖం చూడగానే తన మాటలని అతను అపార్థం చేసుకోవటానికి అవకాశం ఉన్నదన్న విషయం జ్ఞప్తికి వచ్చింది. "అయ్యో ! అలా ఎందుకన్నానా ?" అని నొచ్చుకుంది.

" మిమ్మల్ని గుర్తు పట్టేను." అని సూటిగా సమాధానం యిస్తే బాగుండేదేమో అనుకుంది.

ఏమైనా యింటికి వచ్చిన మనిషితో మనసు కష్టపడేలా మాట్లాడటం గృహిణి లక్షణం కాదని తనని తానే నిందించుకుంది.

అతను కూడా తను చిన్నబుచ్చుకోవటాన్ని ఆమె గమనించటం యిష్టం లేనట్లు చిరునవ్వుతో " మిమ్మల్ని ఒకసారి చూసిపోదామని వచ్చేను. ఇక్కడకు దగ్గర్లోనే మా స్నేహితుడొకతను ఉన్నాడు. అతనిని చూసి వెళ్తూ యింత దూరం వచ్చేను కదా మిమ్మల్ని కూడా చూసినట్లుంటుంది అనివచ్చేను" అన్నాడు.

ఆ రకం మాటలు జయరాం కాక మరే రచయితైనా అన్నట్లయితే ఆమెకంత అసహజత్వం ఏమీ కనపడేది కాదు.

కాని తన రచనల మీద ఏ మాత్రం గౌరవం లేని జయరాం—ఆ మాట లంటుంటే ఆనందానికి బదులు అనుమానమే కలిగింది.

" మీరేం వ్రాస్తున్నారిప్పుడు ? " అనడిగింది. ఇద్దరు రచయితలు కలుసుకున్నప్పుడు వారి పలకరింపులలో తప్పనిసరిగా ఉండే ప్రశ్నే అది.

" ఆఫీసులో వర్కు ఎక్కువగా ఉందండీ ! ఒక్కొక్కప్పుడు రాత్రిళ్ళు కూడా ఆఫీసులో పని చెయ్యవలసి వస్తోంది. ఇంక వ్రాయటానికి 'మూడ్', టైమూ రెండూ ఉండటం లేదు " అన్నాడు.

ఆ మాటల్లో " మీకేం—ఆడవాళ్ళు. ఇంట్లో కూర్చుని చక్కగా పేజీలకు పేజీలు వ్రాస్తుంటారు. మా లాగా మీ కొక ఆఫీసా ? పనా ?" అన్న ఎగతాళి ధ్వనించినట్లయింది అరుణకి.

కానీ వెంటనే " ఛీ ! ఏమిటీ పాడు ఆలోచనలు ? నా యింటికి వచ్చి నన్నే ఎగతాళి చేస్తాడా ? అంత నా మీద గౌరవం లేని వాడైతే అసలు నా యింటికి ఎందుకు వస్తాడు ?" అని తన మనసుకు నచ్చ చెప్పుకుంది.

కాసేపు సాహిత్యాన్ని గురించి అదీ యిదీ మాట్లాడుకున్నాక "టీ పెడ్తానుండండి" అంటూ వంటింట్లోకి వెళ్ళింది అరుణ.

ఐదు నిముషాల్లో రెండు కప్పుల టీ తీసుకు వచ్చింది. టీ తాగేక మరో పది నిముషాలుండి వెళ్లిపోయేడు జయరాం.

అతను వెళ్లిన దగ్గిర నుండీ అతనెందుకు వచ్చేడా అన్న విషయాన్ని గురించే ఆలోచించ సాగింది అరుణ.

జయరాం వర్ధమాన రచయితలలో కాస్త పైకి వచ్చే లక్షణాలున్న వారిలో ఒకడు. అతని కథలు అరుణ దృష్టిలో 'ఫరవాలేదు'. అందుకే ఒక సాహితీ సభలో తనతోపాటు వక్తగా ఆహ్వానింపబడి వేదికమీద కూర్చున్న అతనిని అభిమానంగా పలకరించింది.

కాని జయరాంలో తనాశించిన మర్యాద, వినయం ఏమీ కనిపించలేదు, పైగా నిర్లక్ష్యంగా తల బిరుసుగా ఉన్నట్లు కనబడ్డాడు.

అది తన అనుమానమేనేమో అనుకుని సరిపెట్టుకోబోయింది. కాని తీరా వేదికమీద అతనిచ్చిన ('దంచిన' అంటే యింకా బాగుంటుంది) ఉపన్యాసం విన్నాక ఆమెకు నిజంగానే వళ్ళు మండిపోయింది.

పెళ్ళి సలహాలు :

సుప్రసిద్ధ గ్రీక్ తత్వవేత్త సోక్రటీస్ భార్య పరమగయ్యాళి. ఒక యువకుడు తన వివాహ విషయంగా సోక్రటీస్ దగ్గరకు వెళ్ళి — సలహా అడిగాడు. "ఓ — తప్పకుండా పెళ్ళిచేసుకో. నీ భార్య అనుకూలవతి అయిందా – మీ సంసారం చాలా హాయిగా వుంటుంది. అనుకూలవతి కాదూ, ఏం భయం లేదు—నువ్వు గొప్ప తత్త్వవేత్తవు అయిపోతావు" అన్నాడు సోక్రటీసు.

'పెళ్ళి ఎప్పుడు చేసుకోవాలి ?' అన్న విషయం మీద జార్జ్ బెర్నార్డ్‌షా ఇలా అన్నాడు : "వీలైనంత తొందరగా పెళ్ళి చేసుకోవాలని ఆడపిల్ల ప్రయత్నించాలి; ఎంత వీలైతే అంత ఆలస్యంగా చేసుకోడానికి మగవాడు ప్రయత్నించాలి"

అతను గంటసేపు యిచ్చిన ఉపన్యాసంలో అరగంటసేపు ఆడ రచయిత్రులను తిట్టటానికే వినియోగించాడు. ఈ ఆడవాళ్ళకసలు బుర్రలే లేవుట. వీరిలో సామాజిక స్పృహగాని, చైతన్యం గాని లేవుట. వట్టి వంటింటి కథలు లేదా గాలి మేడల కథలు తప్ప మరో రకం కథలు వ్రాయటం వారికి చేతకాదుట.

ఈ ఆడవాళ్ళు కలాలను కూర గరిటలు తిప్పినంత తేలికగా తిప్పి పారేస్తున్నారట. వాళ్ళు వ్రాసే అడ్డమైన చెత్తా చదివి సమాజం నాశన మయిపోతోందిట. దేశం తగలబడిపోతోందిట. ఇదే ధోరణిలో రచయిత్రులను నోటికి వచ్చి నట్లల్లా దుయ్యబట్టి చివరలో మాత్రం "ఎవరో ఒకరిద్దరు రచయిత్రులు మాత్రం కాస్త 'సెన్సిబుల్'గా వ్రాస్తున్నారు" అన్నాడు ఏదో దయ తలచి అంటున్నట్లు.

'పక్కన నా అంత గొప్ప రచయిత్రిని పెట్టుకుని రచయిత్రులంతా ఎందుకూ పనికి రానివాళ్ళన్నట్లు మాట్లాడతాడా? ఎంత తల పొగరు యితనికి!' అనుకుంది అరుణ కసిగా.

'పోనీ అంటే అన్నాడు. 'ఫలానా రచయిత్రులు' అంటూ ఎవరి పేర్లు చెప్పలేదు గదా అని సరిపెట్టుకుందాం, మరి చివర్లో 'ఏ ఒకరిద్దరు రచయిత్రులలో' అన్నప్పుడు 'అరుణగారి వంటి' అన్న పదాన్ని కూడా చేర్చితే ఎంత మర్యాదగా ఉండేది! తన పేరుని ఆ ఒకరిద్దరు రచయిత్రులలో చేర్చలేదంటే అర్థం తను అంతకు ముందున్న అందరు రచయిత్రుల లాటి దానిననేగా' అనుకుంది ఉడుకు మోత్తనంగా.

అతని తరువాత తను మాట్లాడవలసి ఉన్నట్లయితే తను కూడా ఆ రచయిత్రుల కీర్తి ప్రతిష్ఠలను చూసి కుళ్ళుతూ విమర్శలు చేసే మగ రచయితలందరినీ దుయ్యబట్టేదే! కాని అప్పటికే తన ఉపన్యాసం అయిపోయింది.

ఇప్పుడు మళ్ళీ లేచి నిలబడి జయరాం మాటలను ఖండించటం సభా మర్యాద కాదు. పైగా తమ వాదోపవాదాలు చూసి ఆ సభను ఏర్పాటు చేసిన కార్యవర్గ సభ్యులు ఇబ్బందిలో పడవచ్చు. అందుకే ఎలాగో కోపాన్ని నిగ్రహించుకుని ముళ్ళ మీద కూర్చున్నట్లు కూర్చుంది అరుణ.

'వీడి బొంద కథలూ పీడూను. నాలుగైదు సార్లు పత్రికలలో తన పేరు అచ్చయేసరికి తనో పెద్ద రచయితనై పోయాననుకుంటున్నాడు కాబోలు.

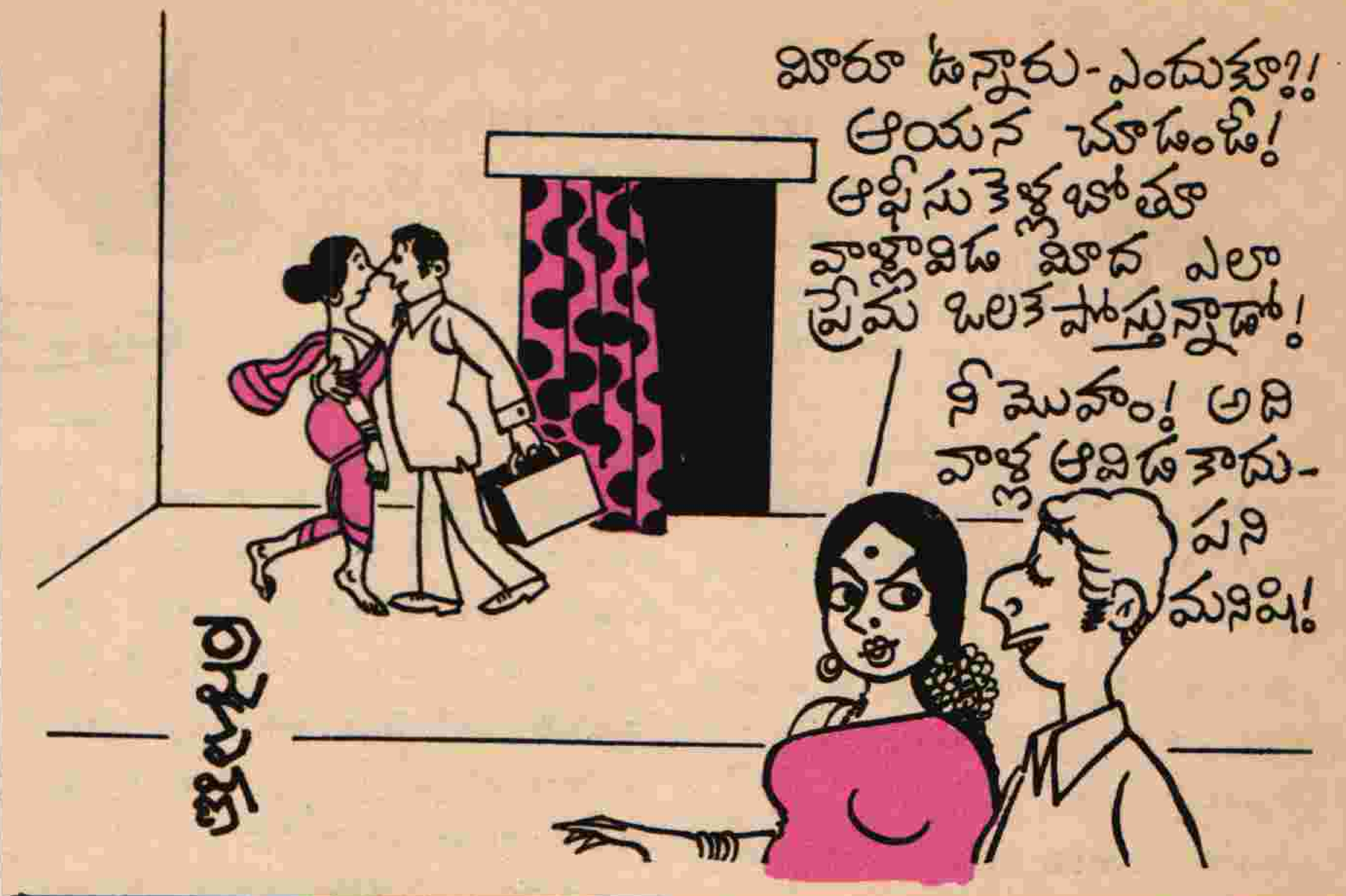

రచయిత్రులను విమర్శించేంతటి మొనగాడి నయ్యాననుకుంటున్నాడు కాబోలు' అనుకుంది పళ్ళు నూరుకుంటూ — అంతకు ముందు గంట క్రితంవరకు తను అతని కథలను అభిమానించిన సంగతి మర్చిపోయి.

అలా ప్రథమ పరిచయంలోనే తమిద్దరి మధ్య ఒకరకమైన స్ట్రైన్ ఏర్పడిపోయింది.

'అలాటివాడు ఇప్పుడు పని గట్టుకుని ఇంటికి ఎందుకు వచ్చినట్లబ్బా?' అని ఒకటే తలబ్రద్దలు చేసుకోసాగింది అరుణ.

శేఖరం ఆఫీసు నుండి వచ్చేక 'జయరాం వచ్చేడివ్వాళ మధ్యాహ్నం' అని చెప్పింది అరుణ.

'ఎవరు? జయరామా? నీ యింటి గడప తొక్కటానికి అతనికెన్ని గుండెలు? ఆ రోజు స్టేజి మీద నిలబడి 'మీ' రచయిత్రులందరినీ తూర్పారబట్టిన జయరాం మనింటికి ఎందుకొచ్చినట్లు?' అని అతను కూడా ఆలోచించి తల నొప్పి తెచ్చుకున్నాడు.

చివరికి ఆ రాత్రి కలలో కూడా 'జయరాం ఎందుకొచ్చినట్లు?' అన్న ఆలోచనతోనే సతమతమయిపోయింది ఆమె మెదడు. అర్ధరాత్రి మెలకువ వచ్చినప్పుడు హఠాత్తుగా ఆమె కొక ఊహ తట్టింది. తను ఆ సాహితీసంస్థ నిర్వహించే పోటీలో జడ్జిగా ఉన్నట్లు తెలుసుకుని యిటీవల వెలువడిన అతని కథల సంపుటి 'రక్తపు మంటలకి' బహుమతి వచ్చేటట్లు చూడమని అడగటానికి వచ్చాడేమో!

తనతో మంచిగా ఉంటే కనీసం తనకి ఒక సారి కనబడినట్లయితే తన కథల సంపుటి గుర్తుకు వచ్చి తను చదువుతుందని భావించాడేమో!

ఇది తప్ప అతను తమ యింటికి రావటానికి వేరొక కారణం కనపడటం లేదు. అనసూయమ్మ తెచ్చిన పళ్ళగంపలోని అంతరార్థం కూడా అదే అయి ఉండవచ్చునన్న ఆలోచన కూడా అప్పుడే కలిగింది అరుణకి.

మరో రెండు రోజుల తరువాత రామారావు అనే కవి ఒక బరువైన చేతి సంచితో అరుణా వాళ్ళ యింటికి వచ్చేడు.

అప్పుడు శేఖరం యింట్లోనే ఉన్నాడు.

ఆ కవి రాక దంపతులిద్దరినీ సంభ్రమాశ్చర్యాలలో ముంచి వేసింది.

రామారావుని గొప్ప కవిగా అరుణ చిన్నతనం నుండి ఎరుగును. ఐతే ఆయన కవిత్వం చదవటం; దూరంగా కూర్చుని సభలలో ఆయన ఉపన్యాసాలు వినటమే తప్ప అరుణకి ఆయన పరిచయ భాగ్యం కలగలేదు.

రామారావు దృష్టిలో పద్యాలు వ్రాసే వాళ్ళే గొప్ప వాళ్ళు. కథలు, నవలలు వ్రాసే రచయితలు మనుషులే కారన్నట్లు మాట్లాడతాడు. "అది కూడా సాహిత్యమేనా?" అంటూ వెటకారంగా మాట్లాడతాడు.

తెల్లవాళ్ళు మన దేశాన్ని పాలించటం వల్ల కలిగిన అనర్థాలలో యీ కథలు, నవలలు

★ పిల్లల బూట్లు బాగా మాసిపోతే పాలిష్ అంటుకోదు. అప్పుడేం చెయ్యాలి? ఒక బంగాళాదుంప ముక్కను తీసుకోండి; ఆ బూట్ల మీద బాగా రుద్దండి. ఆ తర్వాత పాలిష్ చెయ్యండి.

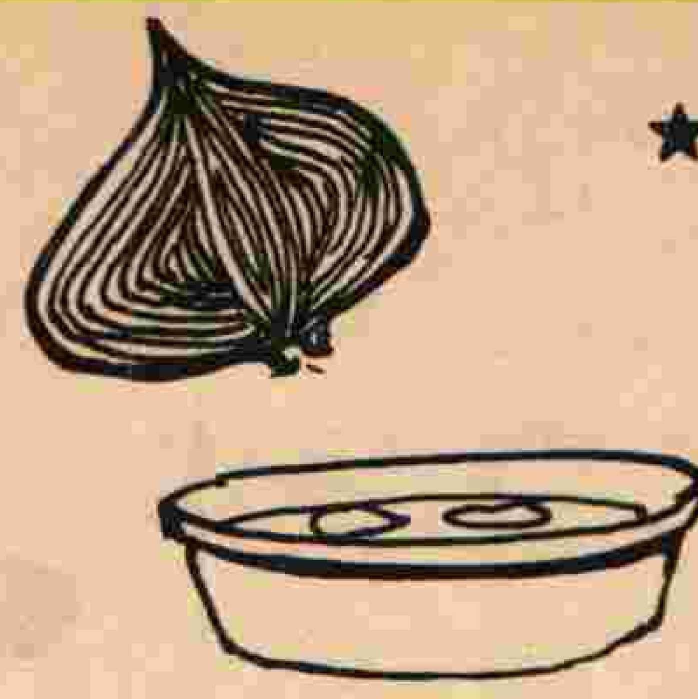

★ ఉల్లిపాయలు తరుగుతున్నప్పుడు కళ్ళలో మంట పుట్టి కన్నీరు వస్తుంటుంది. అయితే ఉల్లిపాయలను రెండు ముక్కలుగా కోసి ఐదు నిమిషాలపాటు చన్నీళ్ళలో నానబెట్టి ఆ తర్వాత తీసి తరిగితే అంతగా కళ్ళు మంట వుండదు.

దిగుమతి అయి సాహిత్యాన్ని నాశనం చెయ్యటం కూడా ఒకటి అన్న వృధాభిప్రాయం రామారావు కుంది.

అందుకే (అరుణ లాంటి) ఆధునిక రచయిత (త్రు)లు ఎదురైనప్పుడల్లా అతను కళ్లు పైన పెట్టి నడుస్తూంటాడు.

అలాటి మహాకవి తమ యింటిని వెతుక్కుంటూ రావటం ఆశ్చర్యమే మరి!

వస్తూనే ఆయన ఎన్నాళ్ళగానో ఆ యింటితో పరిచయం ఉన్న వ్యక్తిలాగా గలగల మాట్లాడ సాగేడు.

"ఆహా! ఆదర్శ దంపతులంటే మీరే! మీ యిద్దరూ లక్ష్మి నారాయణుల్లాగా కలకల లాడుతూ కలకాలం యిలాగే జంటగా జీవించాలి" అంటూ సీస పద్యమో ఏదో (అరుణ ఛందస్సు మర్చిపోయి చాలా ఏళ్ళయింది) అశువుగా చదివేడు.

అరుణ రచనలను మెచ్చుకుంటూ ఆమె ముఖం మీదనే చాలామంది పొగుడ్తూంటారు. కాని యీయన అలా కాకుండా తమ యిద్దరినీ దంపతులుగా కలిపి పొగడుతూ దీవించటం అరుణకి ఎంతో ఆనందాన్ని కలిగించింది.

ఆమె ఎంతో సంతృప్తిపడి పిల్లలకోసం తెచ్చిన పళ్ళు, బిస్కట్లు అన్నీ పెద్ద ప్లేట్లో పెట్టి ఆ కవిగారికిచ్చింది. ఆయన వాటన్నిటినీ ఒక్కటి కూడా మిగల్చకుండా సుష్టుగా తిని మరో మారు ఛందోబద్ధంగా ఆ దంపతులను ఆశీర్వదించేడు.

తరువాత తన సంచిని తెరిచి దాదాపు ఇరవై పుస్తకాలను బయటకు తీశాడు. అందులో మూడు సంప్రదాయానుసారంగా వ్రాసిన నాటకాలు, మిగతావన్నీ ఖండ కావ్యాలు.

ఒక్కొక్క పుస్తకాన్నీ తీసి దాని విశిష్టతను గురించి పది నిమిషాల చొప్పున మాట్లాడాడు.

చివరికి 'చల్లకొచ్చి ముంత దాచటం ఎందు కనుకున్నాడో' యేమో, "అమ్మా! అంతా నీ మీద, ఆ పరాత్పరుడి మీద భారం వేసేను. నన్ను పాల ముంచినా నీట ముంచినా మీరిద్దరే! నా కంటె ఎంతో వెనక పుట్టినవాళ్ళు, నాదగ్గర ఓనమాలు నేర్చుకున్న వాళ్ళు కూడా ఆ 'బహుమతి' ని గద్దల్లా తన్నుకుపోయారు. నేనా పెద్ద ముండావాడిని. ఏ క్షణాన ఊడతానో తెలియదు. కన్ను మూసేలోగా యీ 'బహుమతి' ని పొందేనంటే ధన్యుణ్ణవుతాను. పైగా ఆర్థికంగా యిబ్బందుల్లో వున్నాను. ఉన్న ముగ్గురు కొడుకులూ పెళ్ళాలనేసుకుని వేరింటి కాపరాలు పెట్టేరు. నేనంటేనే వాళ్ళకు గిట్టదు. పెళ్ళిళ్ళు చేయటానికి యిద్దరు కూతుళ్ళున్నారు. వాళ్ళకు మొగుళ్ళ నెలా కొనుక్కురావటమా అని రాత్రింబవళ్ళు నాకు ఒకటే ఆలోచన... ఏదో నీ దయవల్ల యీ బహుమతి వస్తే, నా సంసారాన్ని ఓ కొలిక్కి తెచ్చిన దానివవుతావు. నువ్వు నా కూతురు వయస్సు దానివి కనుక నీ కాళ్ళు పట్టుకోలేను. ఆడపిల్లవి కనుక చేతులు కూడా పట్టుకోలేను. అందుకే మీ దంపతులిద్దరికీ కలిపి లక్ష్మీనారాయణలకు మొక్కినట్లు చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తున్నారు. నా మీద కనికరం చూపించండి" అంటూ ఆదే తీరున అంత పెద్ద మనిషీ చెప్పుకు పోతుంటే అరుణ మనసు ద్రవించిపోయింది.

కళ్ళ వెంబడి నీళ్ళెక్కడ వస్తాయోనని భయపడింది. ఎలాగో తనని తాను నిగ్రహించుకుంది.

ఆయన వెళ్ళిపోయిన తరువాత ఒక రోజల్లా అరుణ, శేఖరం ఆయన గురించే మాట్లాడుకున్నారు.

మంచో చెడో, పాతో క్రొత్తో ఏదో ఒకటి కవిత్వం వ్రాస్తాడాయన. అది నిజంగానే మనిషికి జన్మతో అలవడిన విద్య. కాని ప్రతిభావంతులను పోషించలేని దేశం మనది. ఎంతటి ప్రతిభా శాలియైనా సహజంగా డబ్బులేని వాడైతే తప్పనిసరిగా దారిద్ర్యాన్ని అనుభవించవలసిందే. ఆయన టాలెంటును మెచ్చుకుని ఆయనకి ఆర్థికంగా సాయపడటానికి యిటు ప్రభుత్వం గాని, అటు ప్రజలుగానీ ముందుకు రారు.

ఇతర దేశాలతో పోల్చి చూస్తే సాహిత్యం విషయంలో భారతదేశమంత దౌర్భాగ్యదేశం మరొకటి లేదని చెప్పవచ్చు. అందునా తెలుగు దేశం మరింత దరిద్ర గొట్టు స్థితిలో ఉంది.

పబ్లిషర్లు, పత్రికల వాళ్ళూ రచయితల ప్రతిభా సంపత్తినీ, వారు రక్త మాంసాలను ఖర్చుచేసి వ్రాసిన కళాఖండాలను అమ్మి డబ్బు చేసుకుని అంతస్తుల పైన అంతస్తులు కడుతూ, ఎయిర్ కండిషన్డు గదులలో ఖుషీ చేస్తుంటే ఆ రచయితలు మాత్రం పదీ పరకా అందుకుని ఒకరోజు బియ్యానికో, ఒక చీటీ గుడ్డకో కలిసి వచ్చినాయని సంతృప్తి పడతారు. వాళ్ళ బ్రతుకులు మాత్రం ఎన్ని రచనలు చేసినా ఈగలు ముసిరే యిళ్ళల్లో కటకటలాడే నిత్యావసరాలతోనే గడిచిపోతుంటాయ్.

దానికి నిదర్శనం యీ రామారావుగారే! వేరే ఉద్యోగం లేకున్నా కేవలం తమ రచనల మీద రచయితలు జీవించగల బంగారు దినాలు తెలుగు సాహితీ ప్రపంచానికి ఎప్పుడు వస్తాయో కదా అని నిట్టూర్చింది అరుణ.

ఇదివరకు కవిగా రామారావు గారిని అభిమానించినా ఒక వ్యక్తిగా అతని మనస్తత్వాన్ని యిష్టపడేది కాదు అరుణ. అలాటిది తమ యింటికి ఒక గృహస్తుగా వచ్చి తన సాధక బాధకాలను చెప్పుకునేసరికి ఆయన యెడల హృదయంలో ఒక 'సాఫ్ట్ కార్నర్' ఏర్పడిపోయింది.

ఆయన రచనలు ఎలా ఉన్నాయో చదవక ముందే "పాపం! ఆయనకి యీ బహుమతి

యిప్పిస్తే ఆయన ఆఖరి దినాలలో కాస్త హాయిగా జీవిస్తాడు కదా!'' అనుకుంది స్త్రీ సహజమైన దయా హృదయంతో. కాని అంతలోకే ఆమెలోని వివేకం మేల్కొన్నది. '' ఈ బహుమతి ఒక పవిత్రమైన ఉద్దేశ్యంతో ఏర్పాటు చేయబడింది. కేవలం రచయిత యొక్క ప్రతిభకు గుర్తింపుగా యీ బహుమతి యివ్వబడుతోందే తప్ప అతని యొక్క ఆర్థిక, సాంఘిక స్థితి గతులతో దానికి సంబంధం లేదు. వాటితో సంబంధం ఉన్నట్టయితే తనమటుకు తనకి ఆ బహుమతి ఒకప్పుడు వచ్చి ఉండేదేకాదు.'' అనుకుంది.

ఇంకొక రోజున ఒక మాగజైన్ ఎడిటర్ వచ్చేడు. ఆయన ఎభై యేళ్ళ జీవిత కాలంలోను వ్రాసింది ఒకే ఒక్క నవల. నవలకు ఎప్పుడో ఒక పత్రిక నిర్వహించిన దీపావళి పోటీలో మూడవ బహుమతి వచ్చింది. దాంతో కొంత మంది ఆయనను రచయితగా మార్చి పారేసేరు. ఒక పేరు లేని పత్రిక వాళ్ళు ఆయనను ఎడిటర్‌గా కూడా తీసుకున్నారు.

అతను తిప్పిపంపిన రచనలలో అరుణ కథలు కూడా ఒకటి, రెండు ఉన్నయ్. తన కథలను తిప్పి పంపినందుకు ఆ ఎడిటరు మీద కక్షగానే ఉంది అరుణకి. కాని అతని ముఖ పరిచయం లేనందున అతను స్వయంగా వచ్చి '' నేను ఫలానా '' అంటూ పరిచయం చేసుకునేసరికి నిశ్చేష్టురాలయింది.

తన ఏకైక నవలకు బహుమతి యిప్పిస్తే తన పేరు సాహితీ ప్రపంచంలో చిరస్థాయిగా నిలిచిపోవటమే కాక కాస్తో కూస్తో తన ఆర్థిక స్తోమత పెరుగుతుందన్న ఆశ. అంతే కాదు. ఆయన యింక జన్మలో కలం పట్టి స్వతంత్ర రచనలు చెయ్యలేడు. అతనిలోని సృజనాత్మక శక్తి దీపావళి పోటీలో తన నవలకు బహుమతి వచ్చిన మర్నాడే చచ్చిపోయింది.

చిన్ననాటి నుండి తనకి తెలిసిన విషయాలు, ఊహించుకున్న విషయాలు, పుస్తకాల ద్వారా పొందిన విజ్ఞానం, జీవితం యిచ్చిన అనుభవాలు అన్నీ కలబోసి వ్రాసేడు ఆ నవలలో. ఇంక వ్రాయటానికి అతనిలో యేం మిగలలేదు. అతని ఉద్యోగం, తాగుడు అతనిని ఒక మరమనిషిగా, వ్యర్థుడిగా తయారు చేసినయ్.

అందుకే ఎలాగైనా తనకి బహుమతి యిప్పించమంటూ ప్రాధేయపడ్డాడు.

'' మీ రీ మధ్య మా పత్రికకు ఏమీ పంపటం లేదే! మీలాటి జీనియస్‌లు తెలుగు రచయితలలో నూటికి ఒక్కరు కూడా ఉండరంటే అతిశయోక్తి కాదు. మీ నవలను అచ్చు వేయటమే మహద్భాగ్యంగా భావిస్తాము మేము '' అని కూడా అన్నాడు.

అరుణ మౌనంగా అన్నీ విన్నది. అతను వెళ్ళిపోయాక '' నీ పొగడ్తలకు నేను ఉబ్బిపోతాననుకున్నావురా చిట్టి నాన్నా! నేను ఎంత ఆడదాన్నైనా రచయిత్రిని నాయనా! నువ్వు మభ్యపెట్టటం అంత తేలికైన విషయం కాదు.'' అనుకుంది.

ఒకరోజు ప్రఖ్యాత నవలా రచయిత్రి శారదా దేవి అరుణకి ఫోను చేసింది. '' హల్లో! బాగున్నారా? ఈ మధ్య యేమీ వ్రాయటం లేదే. మీలాటి జీనియస్సులే 'డల్ 'గా ఉంటే యిక మాబోటి రచయిత్రులం యేం వ్రాస్తాం? నిజం చెప్పాలంటే మేము మామూలు పాఠకుల కోసం రచనలు చేస్తే మీరు మాలాటి రచయిత్రుల కోసం రచనలు చేస్తారు ''....అంటూ ఏకధాటిగా అర గంటసేపు ఫోనులో మాట్లాడింది శారదాదేవి.

సమయం సందర్భం లేకుండా ఫోను చెయ్యటం అరుణకెంత ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించిందో ఆమె మాట్లాడిన తీరు కూడా అంతకన్న ఎక్కువ ఆశ్చర్యాన్నే కలిగించింది.

ఒకసారి తను ఒక పత్రికలో '' ఈ నాటి తెలుగు రచయిత్రులు కేవలం సినిమాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని అతి సారహీనమైన, అసహజమైన రచనలు చేస్తున్నారనీ, సాహిత్యం యొక్క స్థాయిని దిగజార్చుతున్నారనీ '' అర్థం వచ్చేలా ఒక వ్యాసం వ్రాసింది. ఆ వ్యాసం అచ్చయిన మరుసటి వారమే '' అబ్బో! అంతటి గొప్ప రచయిత్రివి నీవొక్కదానివే అనుకుంటున్నావేమో. మాకంటె గొప్ప రచనలు నువ్వు ఏం చేసేవో, సాహిత్యం స్థాయిని నువ్వు ఎ మాత్రం పెంచేవో మాకు మాత్రం తెలియదా '' అంటూ పక్కా ఆడదానిలా కయ్యం పెట్టుకుంటున్నట్లు పత్రికా ముఖంగా ఒక పెద్ద ఉత్తరం వ్రాసింది శారదాదేవి.

అలాటి రచయిత్రి తనతో అంత సారస్యంగా మాట్లాడటంలోని అంతరార్థాన్ని గ్రహించలేని అమాయకురాలేం కాదు అరుణ. శారదాదేవి పదిహేను సంవత్సరాల కాలంలో సృష్టించిన డెబ్భైమూడు కళాఖండాలలో దేనికో ఒకదానికి బహుమతి యిప్పించమని ఆమె అభ్యర్థన!

ఇలా రకరకాల అనుభవాలు జరిగిన తరువాత 'కాన్ఫిడెన్షియల్ ' అని తాటికాయంత అక్షరాలతో ముద్రించబడి తన దగ్గరకు వచ్చిన సందేశం యిలా బట్టబయలు ఎలా అయిందో అర్థం కాలేదు అరుణకి.

ఈ దౌర్భాగ్యపు దేశంలో అడ్డదారులు లేని రంగం యేముందిలే అనుకుంది విరక్తిగా.

బహుమతిని నిర్ణయించేటప్పుడు ప్రత్యక్షంగానో పరోక్షంగానో తనని 'అప్రోచ్ ' అయిన వారి రచనలు ఎంత గొప్పవైనా సరే—వాటిని పరిశీలించ కూడదని గట్టిగా నిశ్చయించుకుంది అరుణ.

నిజానికి వాళ్ళు తనని అప్రోచ్ కాకపోతే వారిలో ఎవరో ఒకరికి తప్పకుండా బహుమతి యిచ్చి ఉండేదేమో! ఎందుకంటే తన దగ్గరకి వచ్చిన వాళ్ళలో కొందరు నిజంగానే గొప్ప రచయితలు, కవులు వున్నారు.

కాని సాహితీ పరంగా వాళ్ళ రచనలు ఎంత గొప్పవయినప్పటికి తను అల్ప బుద్ధితో వారు తమ రచనలకే కళంకం తెచ్చుకున్నారు. అందుకే చస్తే ఆలాటివారి రచనలకు బహుమతులు లభించ కూడదు అనుకుంది అరుణ.

చివరికెలాగో అంతగా పేరు లేకపోయినా, వ్రాసిన కొద్ది రచనలూ ఉన్నతంగా ప్రయోజనకరంగా చేసిన ఒక యువ రచయిత కథల సంపుటికి బహుమతిని యిచ్చింది అరుణ. తీరా తన అభిప్రాయాన్ని పోస్టు చేసిన తరువాత ఆమెకు మరో ఆలోచన వచ్చింది. '' తన దృష్టిలో గొప్ప వారైన ఆ రచయితలు గనుక అలా చిన్నతనంగా ప్రవర్తించకపోతే ముక్కూ మొహం తెలియని యీ యువ రచయిత దాకా యీ బహుమతి వెళ్ళేది కాదేమో '' నని.

అంతలోకే చటుక్కున '' ఐతే క్రిందటి సారి నాకు వచ్చిన బహుమతి కూడా కేవలం నా'వర్తు'ను బట్టిగాక యీ రకంగా తను ఈ యువ రచయితకిచ్చిన పద్ధతిలోనే రాలేదు కదా!'' అన్న ఆలోచన కూడా ఆమె మనసులో ముల్లులాగా మెదిలింది.

★